Revidert PDS metode og håndbøker

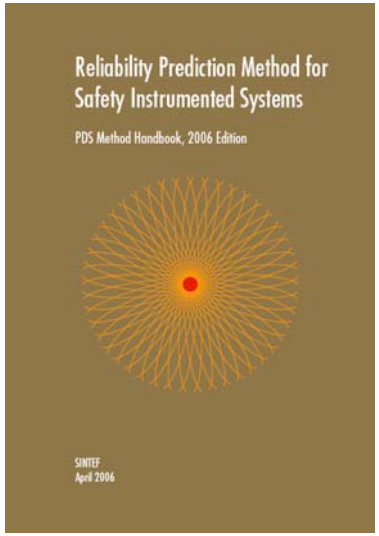

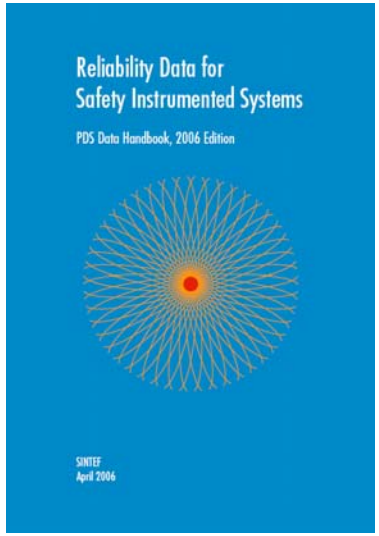

PDS forum møte 5. april 2006

Stein Hauge og Knut Øien, SINTEF

Innhold

1. PDS metoden – ny revisjon av metodehåndboka

2. Ny revisjon av PDS datahåndboka

3. Applikasjonsspesifikke modeller
   - Systematiske feil
   - Fellesfeil
   - Testuavhengige feil

Del 1
PDS metoden – ny revisjon av metodehåndboka

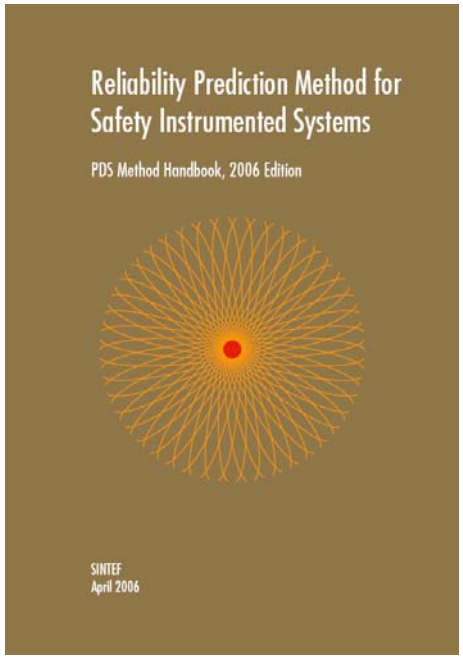

Hva er PDS metoden?

- PDS metoden brukes for å kvantifisere sikkerhets- og pålitelighetsmål knyttet til instrumenterte sikkerhetssystemer
- Metoden gir også formler for å beregne tapt produksjon som en følge av feil (tripp) av sikkerhetssystemene
- Den siste oppdateringen av metoden har hovedsakelig fokusert på sikkerhets- / pålitelighetsaspekter

Metoden fokuserer altså på den kvantitative delen av IEC 61508 / 61511

Viktige egenskaper ved PDS-metoden

- Presenterer forholdsvis enkle beregningsformler med tilhørende (tilpassede) erfaringsdata
- Inkluderer hele "sløyfa" (sensor, logisk enhet, ventil)
- Inkluderer ”alle” realistiske feilårsaker og feilmoder
- Tallfester også systematiske feil
- Tar høyde for ulike typer testing og deteksjonsmåter
- Tallfester både "Fail-to-operate" og "Spurious operation”

Hva er nytt i PDS metoden?

- Revidert feiltaksonomi - stressfeil (utover designspesifikasjon) defineres som en type systematisk feil
- Revidert tilnærming til modellering av systematiske feil
- Farlige udetekterbare feil (λ_{DU}) er delt opp i bidrag fra tilfeldige hardware feil og fra systematiske feil (λ_{DU-RH} og λ_{DU-S})
- Sikkerhetsutilgjengelighet knyttet til reparasjon og testing/vedlikehold er samlet i ett felles begrep; DTU
- Forenklet fellesfeilmodell hvor β og β_{SF} er slått sammen til en felles β
- Nye modeller for å beregne applikasjonsspesifikk λ_{DU-S}, β og P_{TIF}

Ny taksonomi for feilårsaker

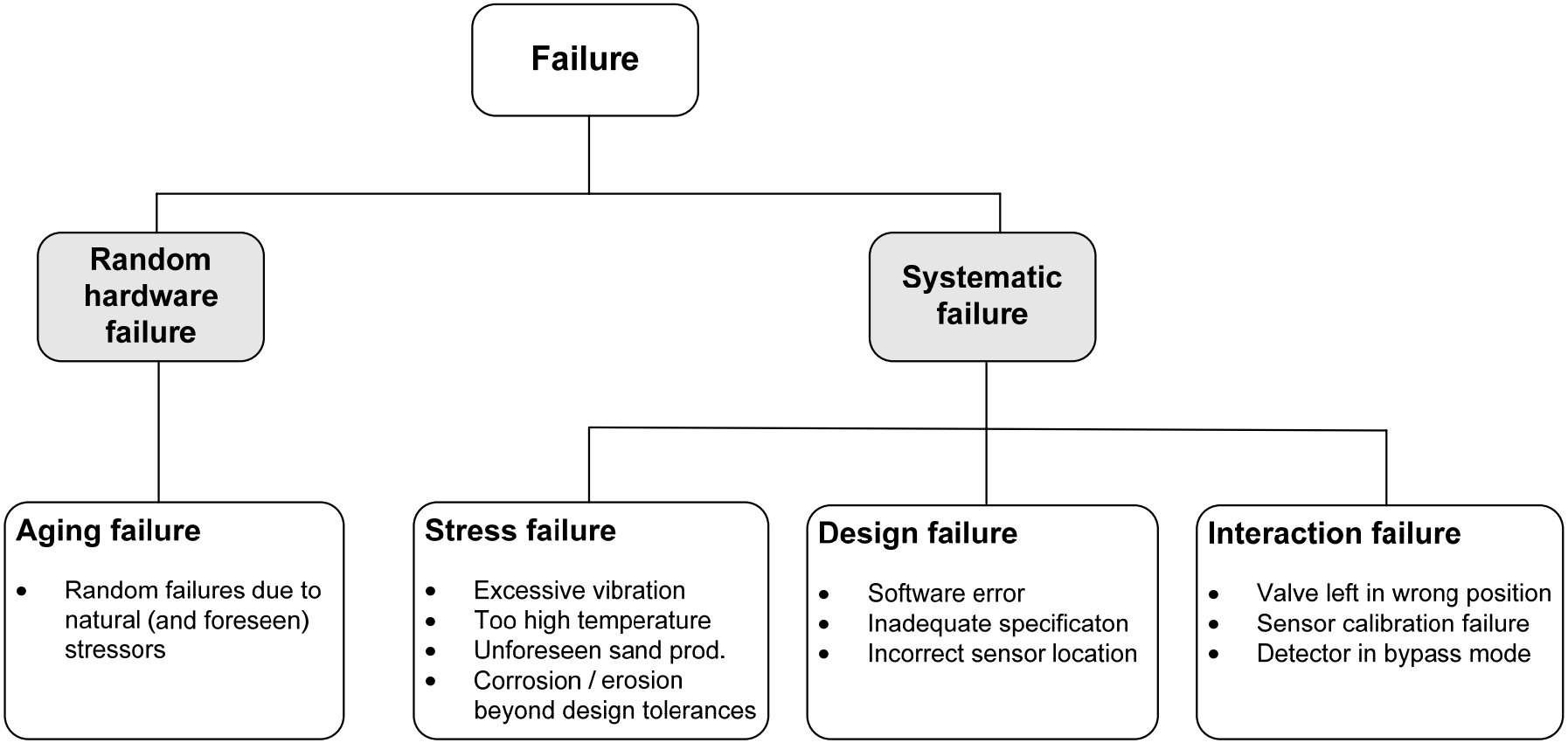

Systematiske feil – IEC 61508 vs. PDS

IEC 61508

failure related in a deterministic way to a certain cause, which can only be eliminated by modification of the design or of the manufacturing process, operational procedures, documentation or other relevant factors

PDS

failures that can be related to a particular cause other than natural degradation (aging). The failure can normally be eliminated by a modification, either of e.g. the design or manufacturing process, the operating procedures or documentation…….

Hvorfor kvantifisere også de systematiske feilene?

- Systematiske feil er ofte en hovedbidragsyter inn mot feilsannsynligheten til utstyret
- Når vi gjør pålitelighetsberegninger ønsker vi gjerne å predikere hvordan utstyret faktisk kommer til å oppføre seg “i felt”
- Tilsvarende i QRA er det viktig å bruke realistiske feilsannsynligheter for å reflektere den faktiske risikoen
- Feilrater gitt i ulike datakilder og håndbøker er basert på operasjonell erfaring og inkluderer derfor også systematiske feil. Med andre ord ”regner vi allerede med” de systematiske feilene!
- Når vi innfører tiltak for å redusere systematiske feil, ønsker vi (ideelt sett) å kunne kvantifisere effekten av disse, også for singel systemer.

Kvantifisering av feilsannsynlighet - CSU

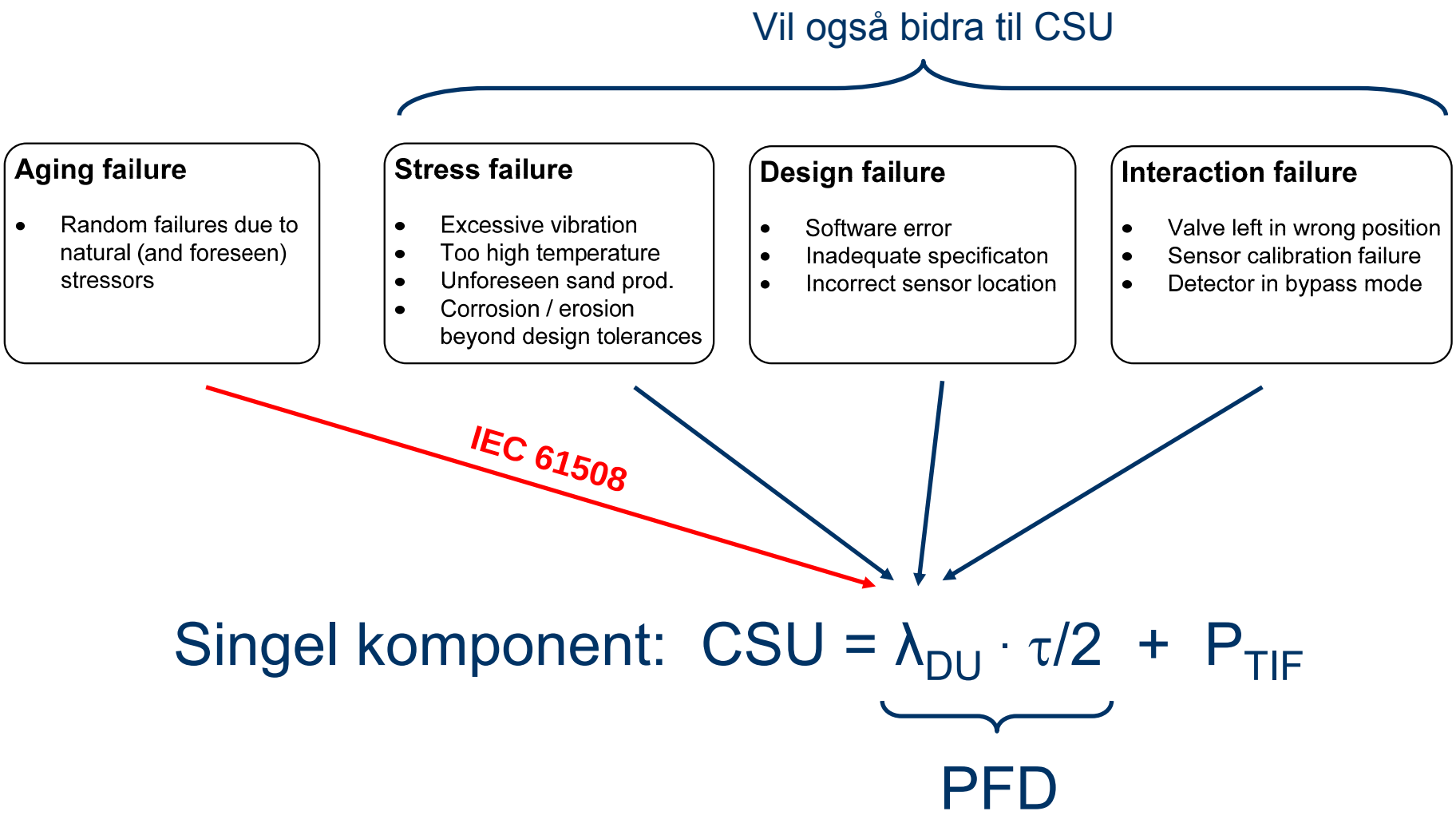

λ_{DU} vil bestå av "to deler"

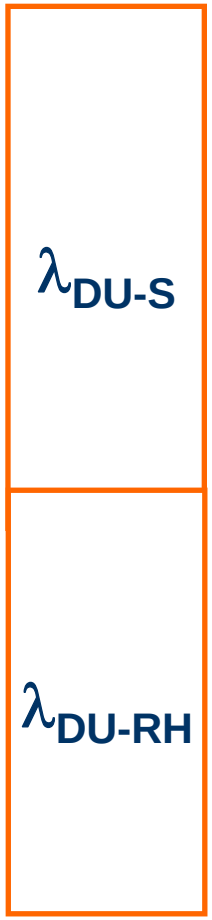

Bidrag fra systematiske feil, dvs. feil i utstyret knyttet til feil bruk, feil vedlikehold, eller "galt" miljø. Kan også inneholde designfeil.

- Inkluderes ikke i λ_{DU} ved streng fortolkning av IEC
- Kan påvirkes gjennom ulike tiltak fra operatøren
- Typisk kilde for fellesfeil

Bidrag fra tilfeldige hardware feil, dvs. feil i utstyret som skyldes naturlig aldring.

- Tilsvarer λ_{DU} i streng IEC forstand
- Gir ikke fellesfeil

NB! Normalt trenger vi kun å forholde oss til λ_{DU} (= λ_{DU-RH}+ λ_{DU-S})

Vi får tre hovedbidragsytere til sikkerhetsutilgjengeligheten (CSU):

1. Tilfeldige hardware feil som vil avdekkes ved funksjonell testing (med rate $\lambda_{DU\text{-}RH}$)
2. Systematiske feil som vil avdekkes ved funksjonell testing (med rate $\lambda_{DU\text{-}S}$)
3. ”Test uavhengige” feil som bare opptrer ved en faktisk demand, med sannsynlighet P_{TIF}

Singel komponent: $CSU = \underbrace{(\lambda_{DU\text{-}RH} + \lambda_{DU\text{-}S})}_{\lambda_{DU}} \cdot \tau/2 + P_{TIF}$

Downtime unavailability - DTU

Vi har to bidrag til DTU:

1. Utilgjengelighet som skyldes reparasjon av farlige feil. Vi kaller denne for DTU_R (erstatter tidligere PFD_K)
2. Utilgjengelighet som skyldes funksjonell testing / preventivt vedlikehold. Vi kaller denne for DTU_T (erstatter tidligere NSU)

Bidraget fra DTU vil avhenge av operasjonsfilosofien knyttet til henholdsvis reparasjon og testing/vedlikehold

Total sikkerhetsutilgjengelighet - CSU_{TOT}

CSU_{TOT}
(incl. downtime unavailability)

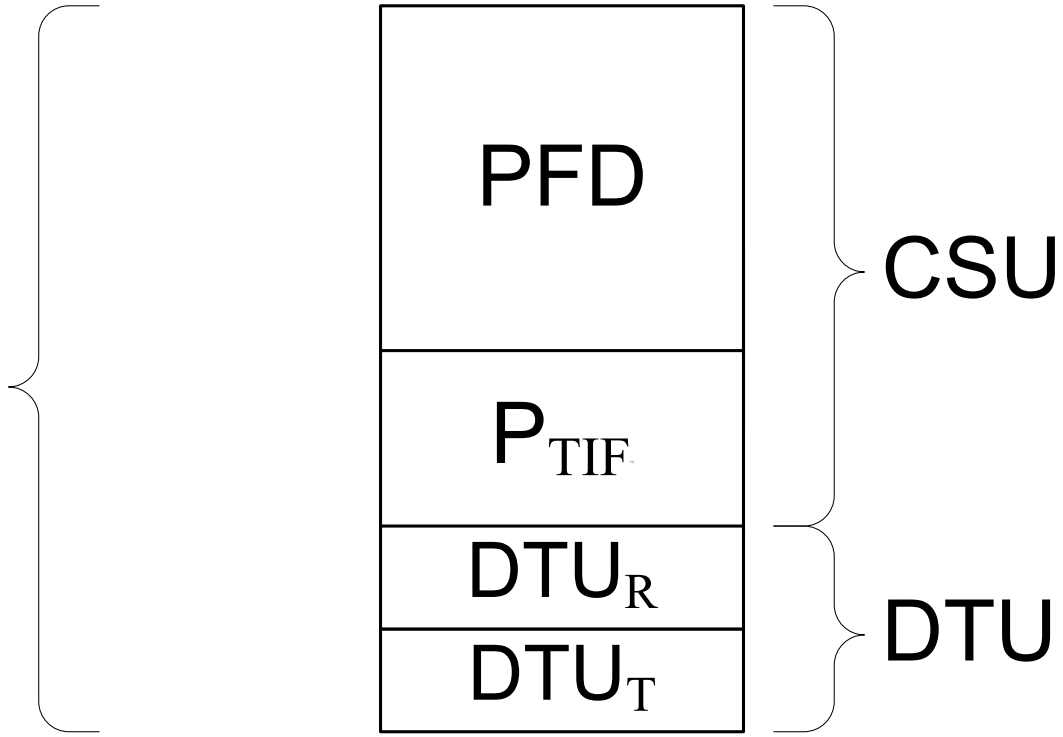

Del 2
Ny revisjon av datahåndboka

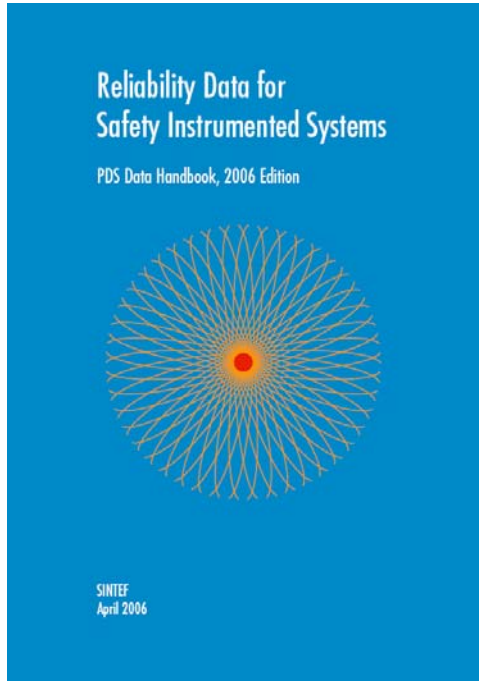

Sentrale datakilder / input

- OREDA® databasen fase III, IV og V og OREDA® håndbøker
- Data fra RNNS for sikkerhetskritisk utstyr
- Diskusjoner og samtaler med eksperter, samt egne (SINTEF) vurderinger
- Andre datahåndbøker

Ny revisjon av datahåndboka (1)

- Inputdata og parametere er gjennomgått og oppdatert i henhold til ny taksonomi og modeller
- Tabellene i datadossieret er gjennomgått og oppdatert
- Estimater for $r = \lambda_{DU\text{-}RH} / \lambda_{DU}$ (dvs. andelen av λ_{DU} som kan tilskrives tilfeldige hardware feil) er gitt for ulike utstyr
- Verdier for P_{TIF} er gjennomgått og oppdatert
  - For B&G detektorer antar vi nå **eksponert detektor**. Dette er i tråd med OLF-GL, og baserer seg på at sannsynlighet for eksponering dekkes i andre analyser (risikoanalysen)
  - For ESV/XV ventiler er det skilt mellom hvordan ventilene testes
- β og β_{SF} er slått sammen (vektet) til en ny felles β

Ny revisjon av datahåndboka (2)

- En del feilrater og coverage verdier er oppdatert
- Data for PSV er gitt som to ulike feilrater;
  - for feil ved +20% av sett punktet for ventilen.
  - for feil ved testtrykk.
- Data for brytere og reléer er inkludert
- Data for ”field bus coupler” og ”field bus CPU/ communication unit” er tatt ut av boka

Del 3
Applikasjonsspesifikke modeller

Pålitelighetsberegninger for et bestemt / spesifikt anlegg

Innledning

Hensikten med å utvikle applikasjonsspesifikke modeller er at pålitelighetsberegningene skal bli mer representative for et bestemt anlegg, og at de skal bidra til å gi kreditt for spesifikke tiltak som reduserer muligheten for feil. Målet er dermed todelt:

1. Å redusere muligheten for feil (systematiske feil og fellesfeil) på et bestemt anlegg ved å iverksette hensiktsmessige tiltak
   - Her har utstyrsleverandører og –brukere et hovedansvar, fordi de vet best hvilke tiltak som er aktuelle, hvilke som er vanlig praksis, og hvilken effekt tiltakene gir. ”Bevisbyrden” for å identifisere egnede spesifikke tiltak samt å bedømme effekten av disse er derfor lagt til utstyrsleverandører og –brukere (*troverdighet*)
2. Å gi kreditt for tiltakene i pålitelighetsberegningene
   - Nå lagt til rette for i PDS gjennom enkle applikasjonsspesifikke modeller (*enkelhet*)

Innledning, forts.

- Standard pålitelighetsberegninger baserer seg i utgangspunktet på parameterverdier (f.eks. β, λ_{DU}, og P_{TIF}) hentet fra datahåndbøker og databaser hvor verdiene er gjennomsnittsverdier for én type utstyr for mange anlegg
- Verdiene er ikke representative for et bestemt anlegg, og de bidrar *ikke* til å gi kreditt for spesifikke tiltak på et bestemt anlegg
- I PDS er det nå utviklet enkle modeller for å tilpasse gjennomsnittlige parameterverdier til applikasjonsspesifikke verdier
- Konkret skjer dette gjennom applikasjonsspesifikk håndtering av ***systematiske feil*** og ***fellesfeil*** ved at tiltak for å forhindre eller kontrollere slike feil påvirker verdiene for β, $\lambda_{DU\text{-}S}$ og P_{TIF}

Innledning, forts.

- Forenklet formel for votert (MooN) system:

$$CSU(MooN) = c_{MooN} \cdot \beta \, (\lambda_{DU} \cdot \tau/2 + P_{TIF})$$

$$CSU(MooN) = c_{MooN} \cdot \beta \, [(\lambda_{DU\text{-}RH} + \lambda_{DU\text{-}S}) \cdot \tau/2 + P_{TIF}]$$

- Samme tiltak kan påvirke flere parametere, men for å forenkle modelleringen antar vi at de fleste tiltak påvirker $\lambda_{DU\text{-}S}$, noen få tiltak (f.eks. diversitet) påvirker β og at det i hovedsak er fullstendighet / kvalitet av funksjonstest som påvirker P_{TIF}

1. Modell for applikasjonsspesifikk λ_{DU-S}

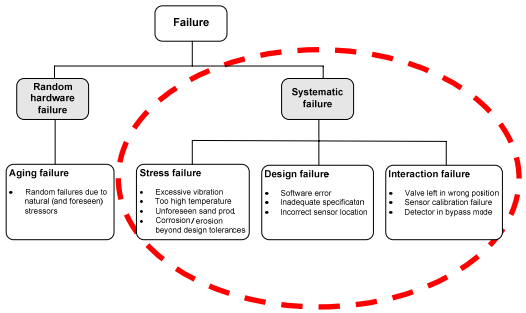

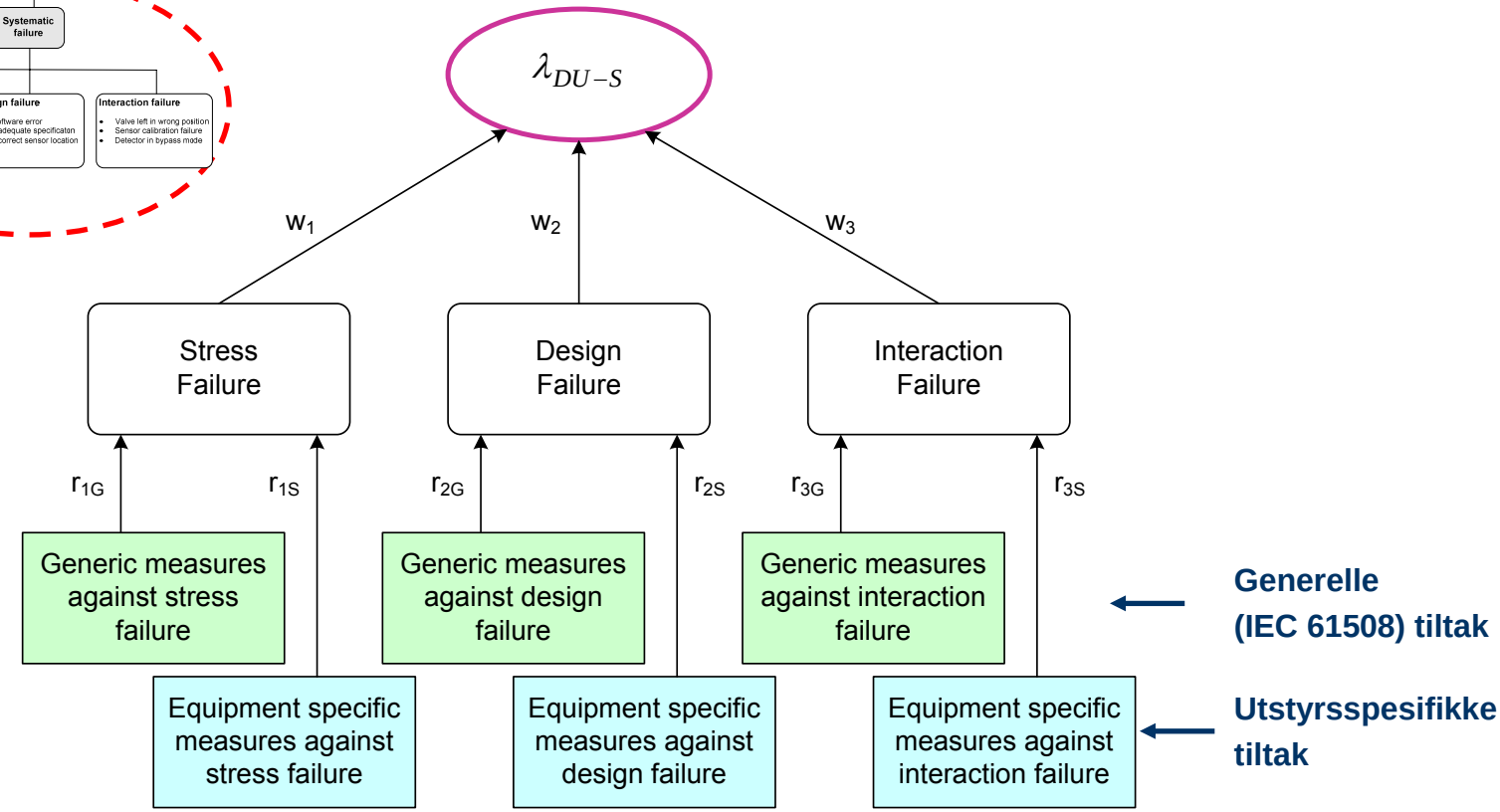

$$\lambda_{DU\text{-}S}^{*} = \lambda_{DU\text{-}S}\left(w_1 \cdot r_{1G} \cdot r_{1S} + w_2 \cdot r_{2G} \cdot r_{2S} + w_3 \cdot r_{3G} \cdot r_{3S}\right)$$

Modellparametere (w_i, r_{iG}, r_{iS})

- w_i er en ”vekt” som angir andelen av feilraten som skyldes feilårsaks-kategori *i*; stressfeil (*i*=1), designfeil (*i*=2), interaksjonsfeil (*i*=3)
- r_{iG} angir endring i feilraten (λ_{DU-S}) pga *generelle tiltak* for å forhindre eller kontrollere systematiske feil av feilårsakskategori *i*
  - r_{iG} angir i hvilken grad de anbefalte tiltak i IEC 61508 er fulgt
  - r_{iG}=1 indikerer at obligatoriske tiltak er gjennomført (= vanlig praksis til nå)
- r_{iS} angir endring i feilraten (λ_{DU-S}) pga *utstyrsspesifikke tiltak* for å forhindre eller kontrollere systematiske feil av feilårsakskategori *i*
  - r_{iS} angir i hvilken grad utstyrsspesifikke tiltak og egenskaper går utover det som er vanlig for denne type utstyr
  - r_{iS}=1 indikerer at de utstyrsspesifikke tiltak og egenskaper til utstyret benyttet på dette bestemte anlegget er i samsvar med vanlig praksis

Generelle tiltak og valg av r_{iG}-verdier

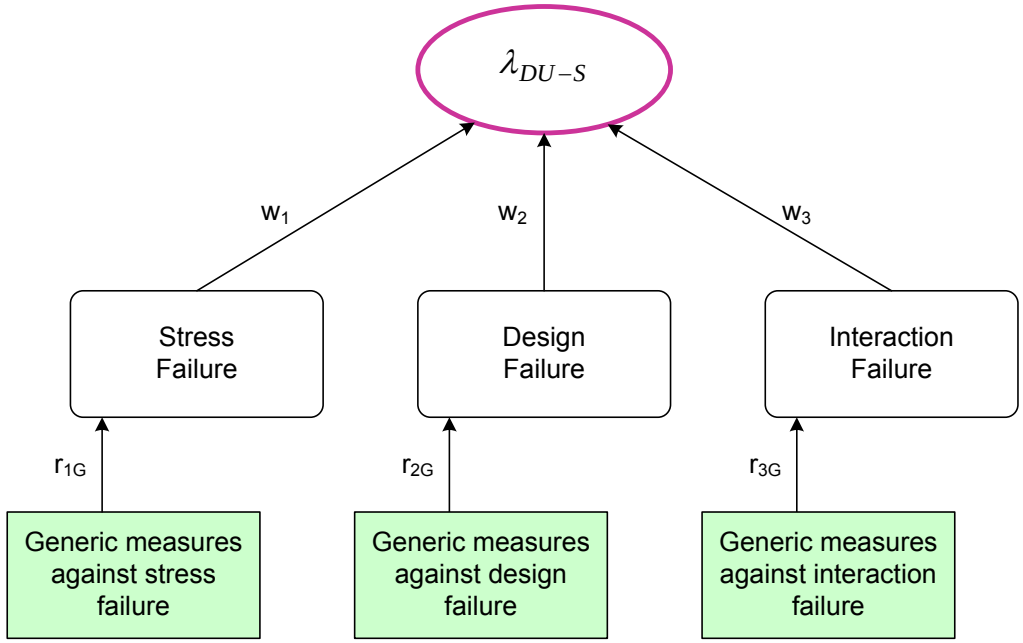

- Functional testing under environmental conditions
- Interference surge immunity testing
- Measures against voltage breakdown, overvoltage, ..
- Separation of electrical energy lines
- Increase of interference immunity
- Measures against the physical environment
- Fault insertion testing

- Observance of guidelines and standards
- Functional testing (integration)

- Operation and maintenance instructions
- User friendliness
- Maintenance friendliness
- Modification protection

r_{iG}	**Compliance with IEC 61508 (Tables B.1 – B.5 and A.16 – A.18 in Part 2)**
0.1	All measures are complied with
0.3	Mandatory and several highly recommended measures are complied with
1	Mandatory measures are complied with
10	(All) mandatory measures are not complied with

Krav til dokumentasjon for valgt r_{iG}

r_{iG}	**Compliance with IEC 61508 (Tables B.1 – B.5 and A.16 – A.18 in Part 2)**
0.1	All measures are complied with
0.3	Mandatory and several highly recommended measures are complied with
1	Mandatory measures are complied with
10	(All) mandatory measures are not complied with

- Angitte verdier er veiledende og det kan argumenteres for andre verdier
- Default settes r_{iG} til 10, og det må begrunnes og dokumenteres dersom $r_{iG} \leq 1$ benyttes. Dette gjelder også for $r_{iG} = 1$.
- For å benytte eksempelvis $r_{1G} = 0.5$ betyr det at man har implementert alle obligatoriske tiltak samt noen sterkt anbefalte tiltak, OG man antar at disse tiltakene vil bidra til å redusere feilraten av systematiske feil ($\lambda_{DU\text{-}S}$) som skyldes stressfeil med 50%. Denne vurderingen må begrunnes (sannsynliggjøres) og dokumenteres.
- Tilsvarende krav til begrunnelse og dokumentasjon gjelder for r_{iS}

Utstyrsspesifikke tiltak og valg av r_{iS}-verdier

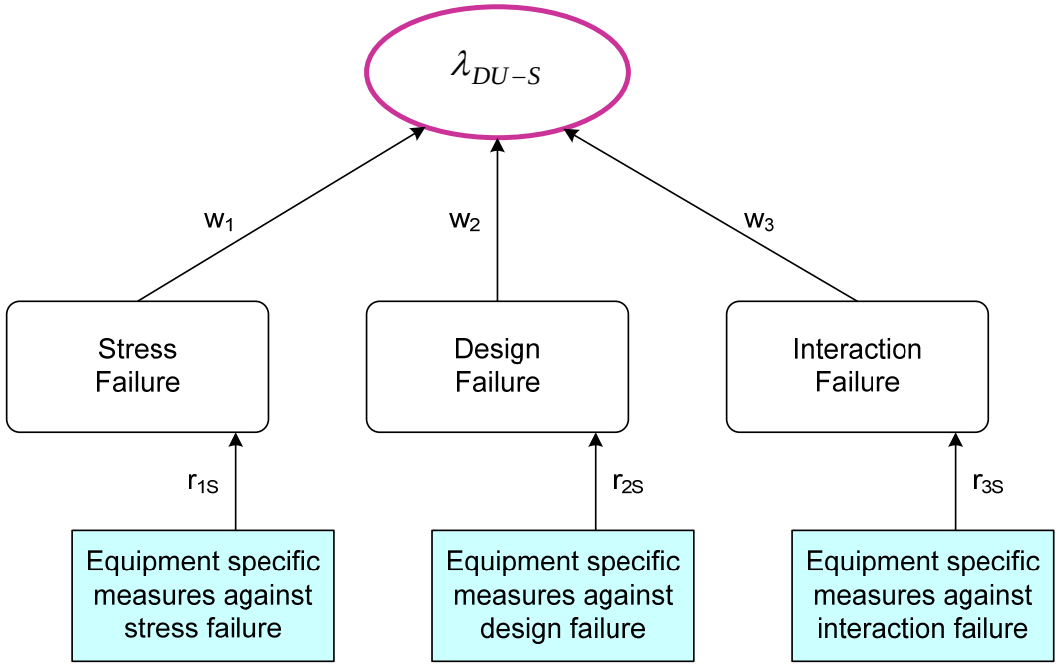

- Protection by valve housing
- Use of heat tracing
- Fluid not vulnerable to hydrates formation
- Production ensured within design envelope
- Purity requirements for fluid and air fulfilled

- Favourable function principle (e.g. single versus double acting actuator)
- Capable manufacturer (reliable equipment)

- Favourable maintenance strategy (replacement versus repair)
- Adequate procedures
- Adequate training
- Control of work

r_{iS}	**Extent of equipment specific measures and favourable attributes**
0.1	All known specific measures and favourable attributes are implemented
0.3	A number of additional measure or favourable attributes are implemented
1	In accordance with normal practice
10	Equipment specific measures and attributes are less than adequate

2. Modell for applikasjonsspesifikk β

- Modell: $\beta^* = k_\beta \cdot k_S \cdot \beta$
- To effekter av tiltak for å redusere β:
  1. Direkte effekt på β av tiltak rettet mot β - uttrykt ved k_β
  2. Indirekte effekt på β av å redusere $\lambda_{DU\text{-}S}$ - uttrykt ved k_S

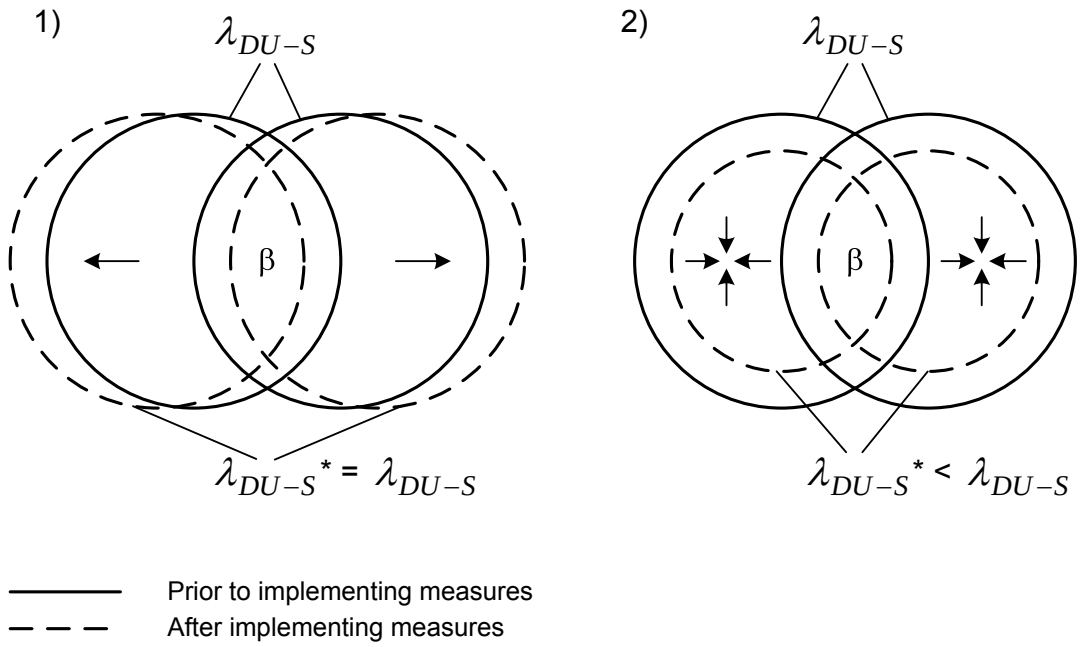

Modellparametere (k_β, k_S)

- k_β angir endring i andelen fellesfeil (β) pga direkte tiltak for å beskytte seg mot fellesfeil, f.eks. – fra IEC 61508:
  1. *Separation/segragation*
  2. *Diversity/redundancy*
- k_S angir endring i andelen fellesfeil (β) pga tiltak som endrer raten av systematiske feil (λ_{DU-S}), f.eks.:
  3. *Complexity/design/application/maturity/experience*
  4. *Assessment/analysis and feedback of data*
  5. *Procedures/human interfaces*
  6. *Competence/training/safety culture*
  7. *Environmental control*
  8. *Environmental testing*

Parameterverdier

- k_β - basert på grad av direkte beskyttelse mot fellesfeil:

k_β	Protection	Comments
0.1	Very high protection	Separation/segregation and diversity/redundancy fully implemented
0.5	Extended protection	Some additional protection implemented and documented
1	Normal protection	Average level of protection – current practice
5	Reduced protection	Less protection than typically implemented

  - Valg av verdi samt krav til begrunnelse og dokumentasjon av valgt verdi er tilsvarende som for r_{iG}, og r_{iS}

- k_S – beregnes ut i fra reduksjon i $\lambda_{DU\text{-}S}$:

$$k_S = (1-r^*) / (1-r)$$

3. Modell for applikasjonsspesifikk P_{TIF}

- Modell: $P_{TIF}^* = k_T \cdot P_{TIF}$
- Modellparameter k_T angir fullstendighet av funksjonstest, dvs. funksjonstestens evne til å avdekke feil
- Parameterverdi (generelt):

k_T	Test Performance	Comments
0.1	Complete test	Testing for all known failure modes
0.3	Extended test	Additional test features included in the test
1	Normal test	Average test – current practice
10	Simplified test	No documented test procedure

- Parameterverdi (eksempel ESV):

k_T	Test Performance	Comments
0.1	Complete test	Complete stroke and pressure testing
0.3	Extended test	Additional opportunity testing
1	Normal test	Complete stroke
10	Simplified test	Partial stroke

- Valg av verdi samt krav til begrunnelse og dokumentasjon av valgt verdi er tilsvarende som for r_{iG}, r_{iS}, og k_β

Oppsummering / oversikt

- Generisk beregning:

  $CSU(MooN) = c_{MooN} \cdot \beta \, (\lambda_{DU} \cdot \tau/2 + P_{TIF})$

- Applikasjonsspesifikk beregning:

  $CSU(MooN)^* = c_{MooN} \cdot \beta^* \, [(\lambda_{DU\text{-}RH} + \lambda_{DU\text{-}S}^*) \cdot \tau/2 + P_{TIF}^*]$

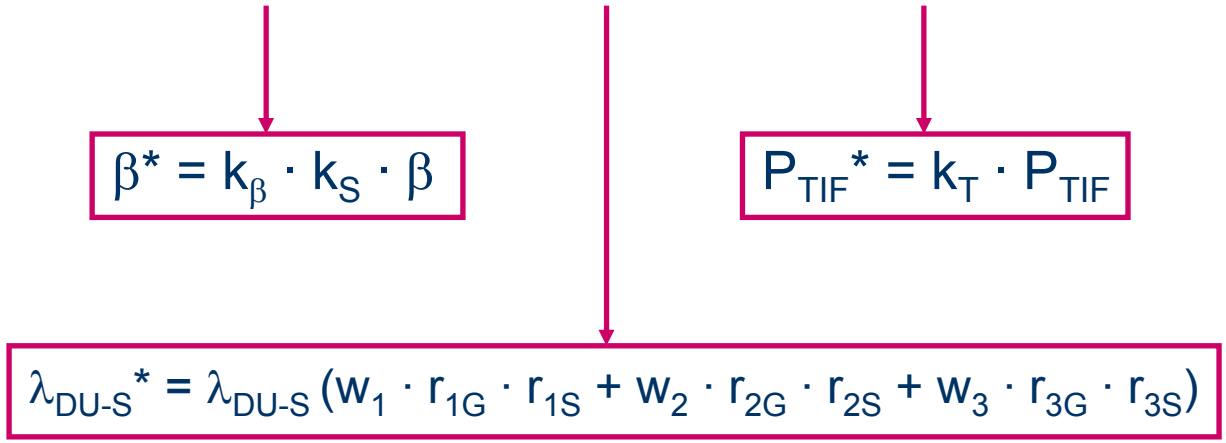

Oppsummering / oversikt

- Generisk beregning:

  $CSU(MooN) = c_{MooN} \cdot \beta \, (\lambda_{DU} \cdot \tau/2 + P_{TIF})$

- Applikasjonsspesifikk beregning:

  $CSU(MooN)^* = c_{MooN} \cdot \beta^* \, [(\lambda_{DU\text{-}RH} + \lambda_{DU\text{-}S}^*) \cdot \tau/2 + P_{TIF}^*]$